

Convenant 'WEERBAAR BUITENGEBIED BERNHEZE, BOEKEL en MEIERIJSTAD'

7 november 2022

GEMEENTE BOEKEL

OPENBAAR MINISTERIE

Convenant 'Weerbaar Buitengebied Bernheze, Boekel en Meierijstad'

DE PARTIJEN:

1. Het Openbaar Ministerie, arrondissementsparket Oost-Brabant (hierna te noemen: OM), hierbij vertegenwoordigd door mevrouw Rutgers, hoofdofficier van justitie arrondissementsparket Oost Brabant;
2. De Nederlandse politie, hierbij vertegenwoordigd door de heer Paulissen, politiechef van de eenheid Oost-Brabant;
3. Zuidelijke Land- en Tuinbouworganisatie afdeling Bernheze (hierna te noemen: ZLTO), hierbij vertegenwoordigd door de heer Van den Hurk, voorzitter, en de heer Van Nistelrooij, bestuurslid;;
4. De gemeente Bernheze, gevestigd te Heesch, (5384 BZ) De Misse 6, hierbij vertegenwoordigd door de mevrouw Moorman, burgemeester;
5. Zuidelijke Land- en Tuinbouworganisatie afdeling Boekel - Venhorst (hierna te noemen: ZLTO), hierbij vertegenwoordigd door de heer Van der Horst, voorzitter, en de heer Van Sleeuwen, bestuurslid;
6. De gemeente Boekel, gevestigd te Boekel, (5427 AB) Sint Agathaplein 2, hierbij vertegenwoordigd door mevrouw Van den Elsen, burgemeester;
7. Zuidelijke Land- en Tuinbouworganisatie afdeling De Meierij (hierna te noemen: ZLTO), hierbij vertegenwoordigd door de heer Van Zutphen, voorzitter, en mevrouw Daandels, bestuurslid;
8. De gemeente Meierijstad, gevestigd te Veghel, (5461 KN) Stadhuisplein 1, hierbij vertegenwoordigd door de heer Van Rooij, burgemeester.

OVERWEGENDE DAT:

- het buitengebied is om uiteenlopende redenen kwetsbaar voor criminaliteit. Dit wordt onderkend in diverse onderzoeken, waaronder in het onderzoek van oktober 2020 "Weerbare boeren in een kwetsbaar gebied" van Twynstra Gudde, in opdracht van de Zuidelijke Land- en Tuinbouworganisatie (ZLTO) en het Aanjaagteam Ondernijning (ATO). Oorzaken hiervan zijn onder andere de groeiende leegstand van agrarische opstallen vanwege stoppende boeren. Dit houdt verband met de vergrijzing in de sector maar ook met de verstrengde stikstofregels en (eerder) de fosfaatproblematiek. De kwetsbaarheid voor ondermijnende activiteit heeft daarnaast te maken met een dalend vertrouwen van de agrarische sector in de overheid en tevens de uitgestrektheid van het buitengebied;
- vormen van ondermijnende criminaliteit waarvoor het buitengebied kwetsbaar is, zijn divers. Het loopt uiteen van de illegale huisvesting en arbeidsuitbuiting, tot de overtreding van milieu- en afvalregelgeving, maar ook de vestiging van bedrijven die op grond van verschillende wet- en regelgeving (zoals het bestemmingsplan) ter plaatse niet zijn toegestaan. Bovendien zijn (vrijkomende) agrarische opstallen interessant voor drugscriminelen als productie- of opslaglocaties voor de productie en opslag van verdovende middelen, dan wel grondstoffen en productiemiddelen die bestemd zijn voor de productie van verdovende middelen. Ook onbebouwde (voormalige) agrarische gronden kunnen onder andere voor drugsdumpingen, opslag, of hennepcultuur worden aangewend;
- het doel en de strekking van dit convenant is dat partijen elkaar ondersteunen en faciliteren om ervoor te zorgen dat (vrijkomende) agrarische opstallen en onbebouwde gronden niet worden gebruikt voor criminele en ondermijnende activiteiten;
- partijen streven naar een veilig en weerbaar buitengebied waar het voor eerlijke ondernemers goed ondernemen is en beogen tevens het vertrouwen bij de gebruikers en bewoners van het buitengebied te vergoten en – waar dat vertrouwen is beschaamd – te herstellen;
- partijen onderschrijven dat het een gezamenlijke opgave is met de gebruikers en bewoners van het buitengebied om de hiervoor genoemde (streef)doelen te bereiken. Daarom benadrukken partijen dat zij gebruikers en bewoners van het buitengebied niet aanmerken als (potentiële) criminelen of ondermijners, maar dat met dit convenant beoogd wordt deze gebruikers en bewoners te activeren om de (streef)doelen te realiseren;
- in verband met dit laatste wordt met dit convenant erop ingezet om gebruikers en bewoners van het buitengebied die (voormalige) agrarische opstallen en gronden verhuren, in bruikleen geven of verpachten, of dat willen doen, te ondersteunen om dat op een veilige en verantwoorde manier te doen,

door o.a. extra bepalingen aan te bieden die in de huur-, bruikleen- of pachtovereenkomst opgenomen kunnen worden en door een geschikte model-huurovereenkomst aan te bieden waarin die extra bepalingen zijn verwerkt. De extra bepalingen en de modelhuurovereenkomst waarin de extra bepalingen zijn verwerkt, zijn als bijlage aan dit convenant gehecht;

- uitdrukkelijk onderdeel van deze extra bepalingen is een beschrijving van de wijze waarop eigenaren en verhuurders, bruikleengevers en verpachters van (voormalige) agrarische opstallen en gronden invulling kunnen geven aan hun verplichting om toereikende controles uit te voeren die zijn gericht op het gebruik van de opstallen of gronden. De basisgedachte hierbij is dat door toereikend toezicht uit te oefenen op de opstallen of gronden, de kans aanmerkelijk wordt verkleind dat die opstallen of gronden voor ondermijnende (criminele) activiteiten worden gebruikt, of daarvan doelwit worden;
- om eigenaren en verhuurders, bruikleengevers en verpachters ertoe te bewegen om de betreffende extra bepalingen ook daadwerkelijk te hanteren, spreken de bij dit convenant betrokken overheidsinstanties (de gemeenten, het OM en de politie) af dat, indien in voorkomend geval een overtreding wordt geconstateerd terwijl aantoonbaar de extra bepalingen zijn toegepast en de daarin opgenomen controles daadwerkelijk zijn uitgevoerd, dit ertoe leidt – bij wijze van uitgangspunt – dat geen of een minder zware bestuursrechtelijke en/of strafrechtelijke maatregel zal worden getroffen dan op grond van o.a. beleid is voorgeschreven, jegens de desbetreffende eigenaren en verhuurders, bruikleengevers en verpachters. Daarbij wordt benadrukt dat met het convenant niet beoogd wordt een versoepeling van toepasselijke wet- en regelgeving te reguleren en ook geen gevolg is van een wijziging van toepasselijke wet- en regelgeving, maar enkel invulling geeft aan de wijze waarop de bij dit convenant betrokken partijen omgaan met (de uitvoering van) hun bevoegdheden.

GAAN MET ELKAAR EEN CONVENANT AAN MET DAARIN DE VOLGENDE PRINCIPLEAFSPRAKEN:

Artikel 1. De gemeenten

1. Op grond van dit convenant spreken de betrokken gemeenten de inspanningsverplichting uit om adequaat te reageren op signalen en meldingen en om zoveel mogelijk zichtbaar in het buitengebied te acteren, omwille de weerbaarheid van de gebruikers en bewoners van het buitengebied te versterken.
2. De bestuursorganen van de bij dit convenant betrokken gemeenten hebben bij of krachtens de wet en daarop berustend beleid – waaronder de Algemene plaatselijke verordening, artikel 13b van de Opiumwet en daarop gebaseerd Damoclesbeleid en omgevingsrechtelijke wetgeving –bevoegdheden waarmee zij handhavend kunnen optreden tegen uiteenlopende overtredingen. De bestuursorganen van de gemeenten beschikken bij de toepassing van deze bevoegdheden over (discretionaire) beleids- en beoordelingsruimte, op grond waarvan zij kunnen bepalen onder welke omstandigheden zij op welke wijze gebruik maken van die bevoegdheden.
3. Op grond van dit convenant spreken de betrokken gemeenten af dat zij bij de invulling van hun (discretionaire) beleids- en beoordelingsruimte ingeval van de toepassing van een bevoegdheid naar aanleiding van een geconstateerde overtreding, in hun afweging meewegen welke inspanning de eigenaar/verhuurder/bruikleengever/verpachter van een (voormalige) agrarische opstal of grond, maatregelen heeft getroffen om te voorkomen dat in/op de opstallen/gronden de overtreding kon plaatsvinden. Bij deze afweging door het bevoegde bestuursorgaan wordt er (i) rekening mee gehouden of de eigenaar/verhuurder/bruikleengever/verpachter de extra bepalingen die op dit convenant berust hanteert en zo ja, (ii) met de mate waarin en de wijze waarop de eigenaar/verhuurder/bruikleengever/verpachter voldaan heeft aan de in deze extra bepalingen, welke als bijlage aan dit convenant zijn gehecht.
4. Als uitgangspunt wordt gehanteerd dat jegens de eigenaar/verhuurder/bruikleengever/verpachter die gebruik maakt van de extra bepalingen en aantoonbaar voldaan heeft aan de daarin opgenomen voorwaarden, geen of minder verstrekkende handhavingsmaatregelen worden getroffen dan wanneer geen gebruik wordt gemaakt van de extra bepalingen en/of niet aantoonbaar voldaan is aan de daarin opgenomen voorwaarden. In deze laatste gevallen zal in beginsel, indien van toepassing, gehandeld worden overeenkomstig het aangaande de bevoegdheid geldende beleid.

5. Het gebruik van de extra bepalingen en naleving van de daarin opgenomen voorwaarden laat voor het bevoegde bestuursorgaan het leveren van maatwerk onverlet. Hierdoor kan onder omstandigheden bij ernstige overtredingen, omwille van dwingende redenen van algemeen belang, ondanks het door de eigenaar/verhuurder/buikleengever/verpachter hanteren en naleven van de extra bepalingen, toch een verstrekkende handhavingsmaatregel aangewezen zijn.

Artikel 2. De politie

1. Op grond van dit convenant spreekt de politie de inspanningsverplichting uit om adequaat te reageren op signalen en meldingen en om zoveel mogelijk zichtbaar in het buitengebied te acteren, omwille van de weerbaarheid van de gebruikers en bewoners van het buitengebied te versterken.
2. De politietaak omvat op grond van de Politiewet de daadwerkelijke handhaving van de rechtsorde en het verlenen van hulp aan hen die deze behoeven in ondergeschiktheid aan het bevoegd gezag en in overeenstemming met de geldende rechtsregels. De politietaak valt – voor zover relevant – uiteen in de strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde en de handhaving van de openbare orde. In verband hiermee komt de politie ook bevoegdheden toe (onder gezag van de burgemeester en/of officier van justitie). Bij de toepassing van die bevoegdheden in voorkomend geval jegens de eigenaar/verhuurder/buikleengever/verpachter van (voormalige) agrarische opstallen of gronden, wordt er (i) rekening mee gehouden of de eigenaar/verhuurder/buikleengever/verpachter de extra bepalingen hanteert en zo ja, (ii) met de mate waarin en de wijze waarop de eigenaar/verhuurder/buikleengever/verpachter voldaan heeft aan de in deze extra bepalingen, welke als bijlage aan dit convenant zijn gehecht.
3. Voor zover de politie uitsluitend onderzoek doet en informatie verzamelt ten behoeve van te nemen beslissingen door de burgemeester en/of de officier van justitie, gaat de politie, indien onderzoek plaatsvindt naar (de eigenaar/verhuurder/buikleengever/verpachter van) een (voormalige) agrarische opstal of grond, uitdrukkelijk na of (i) gebruik gemaakt wordt van de extra bepalingen en de mate waarin en (ii) in hoeverre de eigenaar/verhuurder/buikleengever/verpachter voldaan heeft aan de in de extra bepalingen, welke als bijlage aan dit convenant zijn gehecht.
4. De politie legt de bevindingen van haar onderzoek als bedoeld in lid 2 deugdelijk vast in een proces-verbaal van bevindingen dat met inachtneming van de Wet politiegegevens gedeeld wordt met het bevoegde gezag (lees: de burgemeester en/of de officier van justitie).

Artikel 3. Het Openbaar Ministerie (OM)

1. Wanneer in of rond de opstallen of gronden feiten worden geconstateerd die een strafbaar feit opleveren terzake waarvan het OM een vervolgingsbeslissing dient te worden genomen, betreft het OM bij zijn beslissing (i) of de eigenaar/verhuurder/buikleengever/verpachter de extra bepalingen die op dit convenant berusten hanteert en zo ja, (ii) met de mate waarin en de wijze waarop de eigenaar/verhuurder/buikleengever/verpachter voldaan heeft aan de in deze extra bepalingen, welke als bijlage aan dit convenant zijn gehecht.
2. Als uitgangspunt wordt gehanteerd dat de eigenaar/verhuurder/buikleengever/verpachter die gebruik maakt van de extra bepalingen en aantoonbaar voldaan heeft aan de daarin opgenomen voorwaarden, niet tot vervolging wordt overgaan.
3. Het in lid 2 genoemde uitgangspunt is niet van toepassing indien er aanwijzingen zijn dat de eigenaar/verhuurder/buikleengever/verpachter wist of redelijkerwijs had moeten vermoeden dat sprake was van activiteiten die - kort gezegd – een strafbaar feit / overtreding opleveren.

Artikel 4. De ZLTO

1. De ZLTO stimuleert dat de eigenaren/verhuurders/buikleengever/verpachters van (voormalige) agrarische opstallen en gronden gebruik maken van de extra bepalingen, welke als bijlage aan dit convenant zijn gehecht. De ZLTO zal de betreffende extra bepalingen op een laagdrempelige manier ter beschikking stellen aan de eigenaren/verhuurders/buikleengevers/verpachters, waaronder via de volgende website: www.zlto.nl

2. De ZLTO faciliteert daarnaast actief de communicatie richting eigenaren/verhuurders/buikleengevers/verpachters van (voormalige) agrarische opstallen en gronden over de wijze van uitvoering van, fysieke periodieke controles en adequate verslaglegging zoals dat in de extra bepalingen is beoogd.

Artikel 5. Looptijd en evaluatie

1. Dit convenant treedt in werking vanaf de dag van ondertekening en wordt telkens stilzwijgend voor de duur van één jaar verlengd, tenzij partijen van oordeel zijn dat het convenant niet langer bijdraagt aan de daarmee te dienen doelen of deze doelen als zijnde 'bereikt' worden aangemerkt.
2. Partijen kunnen het convenant eenzijdig, schriftelijk opzeggen, doch niet eerder dan nadat zij hierover met elkaar uiterlijk een half jaar voor de opzegging in overleg zijn getreden. Door de opzegging van het convenant door één van de partijen, vervalt het convenant voor alle (andere) partijen.

Openbaar Ministerie, arrondissementsparket Oost-Brabant,
namens deze

H. Rutgers,
Hoofdofficier van Justitie

De Politie
namens deze

W. Paulissen,
politiechef van de eenheid Oost-Brabant

Zuidelijke Land- en Tuinbouworganisatie afdeling Bernheze,
namens deze

S. van den Hurk
Voorzitter

en

T. van Nistelrooij
Bestuurslid

Gemeente Bernheze,
namens deze

M. Moorman
Burgemeester

Zuidelijke Land- en Tuinbouworganisatie afdeling Boekel - Venhorst,
namens deze

R. van der Horst
Voorzitter

en

E. van Sleuwen
Bestuurslid

Gemeente Boekel,
namens deze

C. van den Elsen
Burgemeester

Zuidelijke Land- en Tuinbouworganisatie afdeling De Meerij,
namens deze

G. van Zutphen
Voorzitter

en

Y. Daandels
Bestuurslid

Gemeente Meierijstad,
namens deze

K. van Rooij
Burgemeester